

VESTNÍK

**MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Čiastka 30

Dňa 11. augusta 2023

Ročník 71

OBSAH:

Normatívna časť:

28. Odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre starostlivosť o pacientov so závažným úrazom

28.**Odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre starostlivosť o pacientov so závažným úrazom**

Dňa: 07. 08. 2023

Číslo: S18647-2023-SZ-8

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 45 ods. 1 písm. b) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva toto odborné usmernenie:

Čl. I**Predmet a účel odborného usmernenia**

- 1) Odborné usmernenie upravuje organizačné postupy ošetrovania pacienta so závažným úrazom zdravotníckych pracovníkov
  - a) Operačného strediska záchranej zdravotnej služby Slovenskej republiky (ďalej len „OS ZZS SR“),
  - b) ambulancií záchranej zdravotnej služby (ďalej „ZZS“),
  - c) cieľových ústavných zdravotníckych zariadení (ďalej „ÚZZ“) schopných ošetrovania pacienta so závažným úrazom.
- 2) Účelom tohto odborného usmernenia je stanovenie postupov, ktorými sa minimalizujú časové straty na ošetrovanie pacientov so závažným úrazom, čím sa zabezpečí zvýšenie kvality a efektivity poskytovania zdravotnej starostlivosti o pacientov so závažným úrazom, s cieľom zníženia mortality, minimalizácie trvalých následkov a skrátenia doby zotavenia.
- 3) Odborné usmernenie upravuje cieľové ÚZZ poskytujúce zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom podľa príslušnej úrovne starostlivosti o pacienta.

Čl. II**Závažný úraz**

- 1) Závažný úraz je úraz, ktorý vedie k poraniam potencióálne ohrozujúcim život pacienta a hrozí pri ňom riziko z omeškania poskytnutia potrebnej zdravotnej starostlivosti. Má natoľko intenzívny charakter, že bez správnej a včasne poskytnutej zdravotnej starostlivosti by viedlo k vzniku trvalých následkov alebo k úmrtiu. Je hlavnou príčinou úmrtia osôb do 40 rokov a celkovo je štvrtou najčastejšou príčinou úmrtia vo svete. V prípade invalidity pacienta prináša so sebou nielen zdravotné, ale aj sociálne a ekonomické problémy, ktoré majú značnou mierou negatívny dopad aj na celú spoločnosť.
- 2) Správne nastavenie prednemocničnej a nemocničnej zdravotnej starostlivosti vedie k zvýšeniu kvality poskytovanej starostlivosti a tak znižuje riziko úmrtia a trvalých následkov. Z týchto dôvodov bude ošetrovanie pacientov so závažným úrazom sústredené do vybraných cieľových ÚZZ, aby bola zabezpečená kvalita a efektívnosť poskytnutej zdravotnej starostlivosti.
- 3) Pre potreby tohto odborného usmernenia sa jedná najmä o pacientov s nasledujúcimi úrazmi
  - a) polytrauma,
  - b) kraniocerebrálne poranenie s pretrvávajúcou poruchou vedomia a závažnou neurologickou symptomatológiou,
  - c) závažné maxilofaciálne poranenie, predovšetkým s postihnutím očnice, obturáciou dýchacích ciest a s poruchou zhryzu,
  - d) poranenie krčných ciev, priedušnice a brachiálneho plexu,
  - e) sériová zlomenina rebier s nestabilitou hrudnej steny, závažné krvácanie do hrudníka a mediastína, veľkých bronchov,
  - f) závažné poranenie vnútrobrušných a retroperitoneálnych orgánov, najmä lacerácia pečene,
  - g) dislokované zlomeniny panvového kruhu,
  - h) združené poranenie s dislokovanou zlomeninou acetabula,
  - i) združené poranenie so závažnými vnútro klbovými zlomeninami postihujúcimi veľké klby,
  - j) zlomeniny dlhých kostí združené s cievny a nervovými poraneniami,
  - k) rozsiahle devastácie mäkkého tkaniva a končatinové amputačné poranenia,
  - l) závažné poranenia stavcov, poranenia miechy,
  - m) strelné, bodné a črepinové poranenia spojené s ohrozením základných životných funkcií,
  - n) termické, chemické poranenia s pridruženým iným závažným úrazom, alebo s podozrením na závažný úraz na základe mechanizmu úrazu.
- 4) Predpoklad závažného úrazu (viď príloha č. 2 - trauma triáž) vzniká na základe prítomnosti najmenej jedného z kritérií, ktoré sa týkajú
  - a) fyziologických parametrov,
  - b) anatomického poranenia alebo

c) mechanizmu úrazu.

Čl. III

Cieľové ÚZZ pre závažný úraz, algoritmus smerovania

- 1) Traumatologická starostlivosť je zabezpečovaná sieťou nemocníc (viď príloha č. 1) podľa závažnosti úrazu a dostupnosti ÚZZ. Pacienti s predpokladom závažného úrazu alebo so závažným úrazom budú smerovaní do vybraných ÚZZ nasledovne
  - a) Všetci pacienti so stredným rizikom bez pozitivity vysokého rizika podľa trauma triáže (viď príloha č. 2) sú smerovaní do najbližšieho ÚZZ poskytujúce zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom. (viď príloha č. 1).
  - b) Všetci pacienti s pozitivitou vysokého rizika podľa trauma triáže (viď príloha č. 2) sú smerovaní do najbližšieho ÚZZ poskytujúce zdravotnú starostlivosť pacientom s vysokým rizikom závažného úrazu (viď príloha č. 1).
- 2) Pediatrickí pacienti sa prednostne smerujú do ÚZZ podľa prílohy č. 1.
- 3) Pacienti s termickým úrazom a s pozitivitou aspoň jednej hodnoty trauma triáže sú smerovaní do najbližšieho ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom s vysokým rizikom závažného úrazu.

Čl. IV

Prednemocničný postup pri manažmente pacienta so závažným úrazom

- 1) Pri poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti pacientovi so závažným úrazom operátor OS ZZS SR, na základe pozitivity trauma triáže – prioritne mechanizmus úrazu (viď príloha č. 2), bezodkladne spolu s pozemnou posádkou ZZS aktivuje a následne vyzve k zásahu najbližšiu voľnú ambulanciu vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby k miestu udalosti. Operátor môže zvážiť neaktivovať ambulanciu vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby, ak celkový čas „úraz – odovzdanie pacienta v ÚZZ poskytujúcom zdravotnú starostlivosť pacientom s vysokým rizikom závažného úrazu podľa prílohy č. 1“, by bol zjavne dlhší oproti pozemnej ambulancie ZZS.
- 2) Posádka ZZS vyšetří a ošetrí pacienta podľa najnovšieho odporúčenia vydaného Slovenskou spoločnosťou urgentnej medicíny a medicíny katastrof revidovaného každých 5 rokov, po vydaní ERC guidelines. Posádka ZZS preverí mechanizmus úrazu a ak je aspoň jedna hodnota trauma triáže pozitívna, takýto pacient sa smeruje do ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom prílohy č. 1. Posádky ZZS triedia a smerujú pacientov po vyšetrení do ÚZZ poskytujúcich zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom vhodnej úrovne (viď príloha č. 1) na základe pozitivity kritérií vychádzajúcich z trauma triáže a podľa algoritmu smerovania. O smerovaní pacienta do ÚZZ pre závažný úraz potrebnej úrovne rozhoduje lekár ZZS, alebo zdravotnícky záchranár, ktorý zasahuje na mieste udalosti a realizuje transport pacienta.
- 3) Posádka ZZS informuje ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom o stave pacienta a o čase príchodu dvoma možnosťami, a to prostredníctvom

1. Hovoru s operátorom

- a) Posádka ZZS nahlási OS ZZS SR zdravotný stav pacienta na základe ATMISTER checklistu (viď príloha č. 3) a ohlásí transport do najbližšieho ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom podľa algoritmu smerovania. OS ZZS SR kontaktuje ÚZZ poskytujúce zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom, do ktorého smeruje ambulancia ZZS, kde nahlási čas príchodu ambulancie ZZS a zreprodukuje od posádky ZZS zdravotný stav pacienta na základe ATMISTER checklistu. Posádka ZZS môže telefonicky kontaktovať najbližšie príslušné ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom s vysokým rizikom závažného úrazu konferenčným hovorom prostredníctvom OS ZZS SR; ohľadom pacientov so stredným rizikom závažného úrazu v prípade pochybností.
  - b) Ak nie je ani jedna hodnota trauma triáže pozitívna, posádka ZZS kontaktuje OS ZZS SR a zabezpečuje prevoz pacienta do najbližšieho ÚZZ, ak to zdravotný stav pacienta vyžaduje. OS ZZS SR môže presmerovať ambulanciu ZZS aj do iného dostupného ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom príslušnej úrovne v prípade nedostupnosti prístrojového a/alebo technického vybavenia (napr. nefunkčnosť CT prístroja), prípadne z personálnych dôvodov a pri dosiahnutí maximálnej kapacitnej priepustnosti ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom príslušnej úrovne. ÚZZ pre závažný úraz o tejto skutočnosti vždy bezodkladne informuje OS ZZS SR. V krajne špecifických situáciách, ako napr. UHPO, OS ZZS SR môže presmerovať posádku ZZS aj do ÚZZ neposkytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom podľa prílohy č. 1.
2. **Elektronickej komunikácie.**

Čl. V

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v cieľovom ÚZZ pre závažný úraz

- 1) Cieľové ÚZZ preberá triáž pozitívnych pacientov v rámci ÚZZ na „crash room“ tzn. v priestore určenom na primárne vyšetrenie a ošetrovanie pacienta s predpokladom závažného úrazu alebo so samotným závažným úrazom. ÚZZ na základe informácie od OS ZZS SR o smerovaní pacienta a pozitívnosti trauma triáže (podľa prílohy č. 2) bezodkladne aktivuje trauma tím.
- 2) Zloženie trauma tímu: úrazový chirurg, anesteziológ a intenzivista, chirurg, rádiológ, dve sestry alebo zdravotnícki záchranári, jedna sestra so špecializáciou v špecializačnom odbore anesteziológia a intenzívna starostlivosť, jeden rádiologický technik, jeden až dvaja sanitári. Organizácia trauma tímu zabezpečuje prezenčnú dostupnosť jeho členov na mieste určenia do desiatich minút od jeho aktivácie. Zdravotnícke zariadenie, ktoré disponuje trauma tímom je opatrené takými technickými komunikačnými prostriedkami, aby tieto umožňovali bezprostrednú dostupnosť potrebných informácií pre všetkých členov trauma tímu, týkajúcu sa najmä časových relácií prípadu a jeho povahy.

V. I Činnosti trauma tímu

Príprava „crash room“ a bezodkladné prebratie pacienta od posádky ZZS. Vyšetrenie a vykonávanie úkonov na odvrátenie ohrozenia života podľa najnovších medicínskych postupov zahŕňajúcich medzinárodne platné a uznávané protokoly, resuscitácia, vykonávanie život zachraňujúcich zákrokov a operácií, zaistenie transportu na miesto prípadného ďalšieho ošetrovania a/alebo diagnostiky v rámci ÚZZ.

V. 2 Kompetencie jednotlivých členov trauma tímu

Vedúci trauma tímu (teamleader) – je určený poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Podľa situácie to môže byť lekár so špecializačnou spôsobilosťou v odbore úrazová chirurgia, anesteziológia a intenzívna medicína alebo chirurgia. Vedúci trauma tímu minimalizuje svoju priamu účasť na vyšetrení pacienta a invazívnych úkonoch, jeho prioritou je celkový prehľad, indikácia a koordinácia diagnostických a terapeutických postupov: zbieranie a vyhodnocovanie všetkých relevantných informácií o stave pacienta od momentu prevzatia od ZZS. Prizve ďalších špecialistov podľa potreby. Vedúci trauma tímu, po dohovore s ostatnými lekármi trauma tímu, stanoví plán manažmentu pacienta, najmä indikáciu a postupnosť neodkladných operačných výkonov; teamleader zodpovedá za finálny manažment pacienta. Je zodpovedný za finalizovanie a kompletnosť dokumentácie. Zároveň je nutné, aby svoje pokyny dával jasne, zreteľne a postupne, v záujme čo najvyššej efektivity práce všetkých členov tímu.

Úrazový chirurg - vykonáva špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Anesteziológ a intenzivista - vykonáva špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Chirurg – vykonáva špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Rádiológ - vykonáva špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Sestry a / alebo zdravotnícki záchranári UP - vykonávajú špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Sestra so špecializáciou v špecializačnom odbore anesteziológia a intenzívna starostlivosť - vykonáva špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Rádiologický technik - vykonáva špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Sanitár - vykonáva špecializované činnosti podľa dosiahnutého vzdelania.

Čl. VI

Hlásenie do národného registra závažných úrazov

Poskytovateľ ZZS, ktorý odovzdá triáž pozitívneho pacienta (podľa prílohy č. 2) v ÚZZ poskytujúceho zdravotnú starostlivosť pacientom so závažným úrazom, vyplní tlačivo „Hlásenia o pacientovi so závažným úrazom - prednemocničná časť“ a odošle ho na registráciu do národného registra úrazov, ktorý vedie Národné centrum zdravotníckych informácií. Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, u ktorého bola ukončená hospitalizácia pacienta so závažným úrazom, vyplní tlačivo „Hlásenia o pacientovi so závažným úrazom - nemocničná časť“ a odošle ho na registráciu do národného registra úrazov, ktorý vedie Národné centrum zdravotníckych informácií.

Hlásenie úrazu bude vykonávať

- a) **poskytovateľ ZZS**, ktorý poskytol prednemocničnú zdravotnú starostlivosť. Hlásenie vyplní najneskôr do nasledujúceho dňa od poskytnutia zdravotnej starostlivosti iba lekár alebo zdravotnícky záchranár, ktorý vyšetřil a ošetril pacienta, u ktorého bola aspoň jedna hodnota trauma triáže pozitívna.
- b) **zdravotnícke zariadenie**, ktoré ukončuje ústavnú liečbu pacienta s úrazom. Ukončenie znamená prepustenie pacienta do domácej starostlivosti alebo ambulantnej zdravotnej starostlivosti, preklad pacienta z akútneho lôžkového oddelenia na iné oddelenie, napríklad na rehabilitáciu alebo iné doliečovacie zariadenia alebo úmrtie pacienta. Hlásenie úrazu vyplní lekár na lôžkovom oddelení, ktoré pacienta ošetrovalo, a to po ukončení hospitalizácie, respektíve v určenej lehote od prepustenia pacienta.

V prípade sekundárneho transportu pacienta do iného zdravotníckeho zariadenia poskytujúceho akútnu zdravotnú starostlivosť bude hlásenie vyplňať iba koncový poskytovateľ akútnej zdravotnej starostlivosti. Hlásenia do registra budú v elektronickej forme zadávané vyplňovaním webového formuláru, zriadeného ako samostatná internetová stránka alebo rozšírením prostredia Národného centra zdravotníckych informácií.

Vypĺňanie údajov bude rozdelené do dvoch častí, a to prednemocničná časť a nemocničná časť. U každého pacienta sa bude vyplňať iba jedno hlásenie bez ohľadu na počet diagnóz a operačných výkonov. V prípade komplikácii súvisiacich s úrazom alebo s liečbou sa informácie doplnia do už existujúceho hlásenia, pričom ako hlavný identifikátor pacienta sa použije rodné číslo. V prípade existencie viacerých záznamov o rovnakom pacientovi sa tieto zoradia podľa dátumu vytvorenia záznamu. Užívateľia so špecifickými právami – budú môcť načítať záznamy na obrazovky, filtrovať záznamy a vykonávať export požadovaných zostáv dát do textového súboru alebo tabuľkového súboru na účel vytvárania štatistík mimo aplikácie Národného registra úrazov. Diagnózy a mechanizmus úrazu sa budú zadávať podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb – MKCH-10.

Národný register úrazov bude realizovaný ako webová aplikácia, na ktorú budú môcť pristupovať jednotlivé ÚZZ pre závažný úraz, poskytovatelia prednemocničnej starostlivosti na účel evidencie úrazov, ako aj Národné centrum zdravotníckych informácií na účel jeho vytvárania. Nakoľko unikátnym identifikátorom záznamu o úraze bude rodné číslo pacienta, tento údaj bude na úrovni databázy anonymizovaný kryptovacou (hash) funkcionalitou v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) a so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých údajov v znení neskorších predpisov. Mechanizmus anonymizácie, ako aj iné prípadné požiadavky na ochranu údajov, budú podliehať vyjadreniu zodpovednej osoby Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Čl. VII

Aktualizácia odborného usmernenia

Odborné usmernenie sa bude aktualizovať na základe zmien pri optimalizácii siete nemocníc, ak tieto budú mať dopad na ošetrovanie pacientov so závažným úrazom.

Čl. VIII

Zrušovacie ustanovenie

Týmto odborným usmernením sa ruší Odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre starostlivosť o pacientov so závažným úrazom č. S19527-2023-OZS-1 zo dňa 15. júna 2023 vydané vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, Ročník 71, Čiastka 25-29.

Čl. IX

Účinnosť

Toto odborné usmernenie nadobúda účinnosť 1.septembra 2023.

Michal Palkovič
minister

Prílohy

Príloha č. 1: Zoznam cieľových zdravotníckych zariadení poskytujúcich zdravotnú starostlivosť o pacientov so závažným úrazom

ÚZZ poskytujúce zdravotnú starostlivosť pacientom so stredným rizikom závažného úrazu

- Univerzitná nemocnica Bratislava - Nemocnica sv. Cyrila a Metoda
- Fakultná nemocnica Trnava
- Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky
- Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina
- Nemocnica Poprad, a.s.
- Všeobecná nemocnica Lučenec, n.o.
- Nemocnica Svet zdravia Michalovce
- Fakultná nemocnica Trenčín

ÚZZ poskytujúce zdravotnú starostlivosť pacientom s vysokým a stredným rizikom závažného úrazu

- Fakultná nemocnica Nitra
- Fakultná nemocnica J. A. Reimana Prešov
- Univerzitná nemocnica Bratislava – Nemocnica Ružinov
- Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica
- Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice
- Univerzitná nemocnica Martin

Poznámka: Fakultná nemocnica J. A. Reimana Prešov poskytuje zdravotnú starostlivosť pacientom s vysokým rizikom závažného úrazu od 1.1.2024

ÚZZ pre riešenie závažného úrazu u detských pacientov

- Národný ústav detských chorôb Bratislava
- Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica
- Detská fakultná nemocnica Košice
- Univerzitná nemocnica Martin

Príloha č. 2: Predpoklad závažného úrazu – trauma triáž

Trauma triáž	
Vysoké riziko → transport do najbližšieho vybraného ÚZZ poskytujúce ZS pacientom s vysokým rizikom závažného úrazu podľa prílohy č. 1	
Fyziologické kritériá	<p>A+B:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DF < 10 alebo > 29 d/min - známky sťaženého dýchania alebo potreba UVP - SO₂ pod 90% <p>C:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 0-9 rokov: sTK < 70 mmHg +2xvek, predĺžený kapilárny návrat, bledosť - 10-60 r: sTK <90mmHg, TF> sTK, resp. TF nad 130/min - >60 r: sTK < 110mmHg, TF> sTK, resp. TF nad 130/min <p>D: nedokáže vyhovieť príkazom / motor GCS <6/, GCS pod 14</p>
Anatomické kritériá - poranenia	<ul style="list-style-type: none"> - penetračné poranenie hlavy, krku, hrudníka, brucha a proximálnych častí končatín nad kolenom a/alebo lakťom /bodnutie, nabodnutie/ - podozrenie na zlomeninu lebky, deformácia lebky - úraz tváre s potenciálom ohrozenia dýchacích ciest - susp. poranenie chrbtice s novým motorickým a/alebo senzorickým deficitom - nestabilný, deformovaný hrudník, zlomeniny viacerých rebier - suspektná fraktúra panvy /výrazná bolestivosť, deformita/ - suspektná fraktúra 2 a viac proximálnych dlhých kostí - pomliaždená, rozdrvená končatina, končatina bez pulzácie následkom úrazu - amputácia proximálne od ruky a členka - aktívne krvácanie vyžadujúce turniket, tlakový obvaz alebo kontinuálny tlak na ranu.
Stredné riziko → transport do najbližšieho vybraného ÚZZ podľa prílohy č. 1	
Mechanizmus úrazu	<ul style="list-style-type: none"> - DN v rýchlosti > 70 km/h (pokiaľ mal postihnutý pásy alebo došlo k aktivácii airbagov) - DN v rýchlosti > 50 km (pokiaľ nemal postihnutý pásy alebo nedošlo k aktivácii airbagov) - kompletne alebo čiastočné vymrštenie z vozidla - zaklinenie vo vozidle z dôvodu deformácie priestoru zraneného, vystrihávanie z vozidla - rotácia automobilu cez strechu - smrť spolucestujúceho - nepripútané alebo nezaistené dieťa v autosedačke vo veku od 0-9 rokov - jazdec oddelený od prepravného vozidla s výrazným nárazom (napr. motocykel, štvorkolka, kôň atď.) - auto verzus chodec, cyklista (prejdenie, odhodenie, vymrštenie) - pád z výšky > 3m/ u malých detí nad 1,5 násobok ich výšky - bodnutie, strelné poranenie - zavalenie, zasypanie - zrážka osoby, motorového prostriedku s vlakom
Pomocné kritériá	<ul style="list-style-type: none"> - pád z nízkej úrovne u detí <5 rokov a osôb > 60 rokov so signifikantným úderom hlavy - užívanie antikoagulancií - vek menej ako 5 rokov a viac ako 60 rokov - tehotenstvo > 20 t - popálenina spojená so stredným a/alebo vysokým rizikom podľa trauma triáže - závažná kardiopulmonálna komorbidita

Príloha č. 3**ATMISTER**

A	AGE / vek pacienta
T	TIME / čas vzniku udalosti
M	MECHANISM / mechanizmus úrazu
I	INJURIES / poranenia
S	SIGNS / symptómy, vitálne funkcie
T	TREATMENT / liečba
E	ESTIMATED TIME OF ARRIVAL / predpokladaný čas príchodu (príletu) do ÚZZ
R	REQUIREMENTS / požiadavky (krvné deriváty ..)

VESTNÍK MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA SR

Vydáva Ministerstvo zdravotníctva SR vo V OBZOR, s.r.o., Bratislava. Tlač: V OBZOR, s.r.o. Objednávky na predplatné, ako aj jednorazové vybavuje V OBZOR, s.r.o., tel.: 0905 361 251.
Adresa pre písomný styk: V OBZOR, s.r.o, P.O.Box 64, 820 12 Bratislava 212, E-mail: obzor@obzor.sk, www. obzor.sk